

Oslo kommune
Næringsetaten

Årsberetning 2007

**Nærings-
etaten**

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. ANSVARSOMRÅDE	3
2. MÅL OG RESULTATER	4
2.1 Hovedmål.....	4
2.2 Aktivitetsmål	4
2.3 Måltall og nøkkeltall for tjenesteproduksjon.....	7
3. SITUASJONSBESKRIVELSE	10
3.1 Organisasjon/bemanning	10
3.2 Større "prosjekter"	11
3.3 Internkontroll helse, miljø og sikkerhet (HMS) og tiltak for arbeidsmiljøforbedring	14
3.4 Ytre miljø	15
3.5 Sykefravær	15
3.6 Tiltak for likestilling.....	16
3.7 Seniorpolitikk.....	16
3.8 Opplærings- og utviklingsarbeid.....	16
3.9 Gjennomførte omstillings- og effektiviseringstiltak	17
3.10 Tiltak for å forbedre service overfor brukerne	17
3.11 Økonomisk/administrativ tilsyn og kontroll	20
3.11.1 Interne kontrollaktiviteter	20
3.11.2 Varslingsordningen.....	20
3.11.3 Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget	21
3.12 Miljøtiltak.....	21
3.13 Særskilt rapportering.....	21
3.13.1 Saksbehandlingstid	21
3.13.2 Forvaltning av kunstverk i Oslo kommunes virksomheter.....	22
3.13.3 Tilgjengelighet for mennesker med funksjonshemming	23
3.13.4 OXLO-Oslo Extra Large-for en romsligere by mot rasisme og fordommer.....	23
3.13.5 Rekruttering av lærlinger.....	23
3.13.6 Oppfølging av anmerkninger fra Helse- og sosialombudet.....	23
3.13.7 Andre spørsmål fra byrådet/bystyret	23
4. SAMMENLIGNING AV REGNSKAP OG BUDSJETT	24
4.1 Driftsregnskap	24
4.2 Investeringsregnskap	25
4.3 Investeringsregnskap på prosjektnivå.....	26
4.4 Noter til regnskapet (de viktigste noteopplysningene)	26
5. UTKVITTERING AV BYSTYRETS MERKNADER	28
Vedlegg 1: Rapport om bevilningspolitikken/alkoholforbruk	29

1. ANSVARSOMRÅDE

Næringsetaten ble opprettet 01.09.1997, og er underlagt Byrådsavdelingen for næring og kultur. Etaten er serviceorgan for bedrifter og etablerere, og skal i samarbeid med andre offentlige virksomheter bidra til forenkling og brukertilpassede informasjons- og veiledningstjenester. Etaten har gjennomføringsansvar for enkelte tiltak innenfor det regionale utviklingsprogrammet for Oslo og Akershus.

Næringsetaten har også ansvar for å gjennomføre kommunens saksbehandling av søknader om bevillinger etter serveringsloven og alkoholloven, samt for konsesjoner etter lov om film og videogram.

Ved bystyrevedtak 15.04.1998, sak 327/98, byrådets vedtak 11.05.2006, sak 1075/06, og 15.02.2007, sak 1040/07, er fagbyråden med ansvar for næring delegert vedtakskompetanse. Byråden har i vedtak av 26.06.2006, og 19.02.2007 delegert vedtakskompetanse til Næringsetatens etatssjef.

Delegasjonene innebærer at Næringsetaten kan fatte vedtak i søknader om serverings-, salgs- og skjenkebevilling etter serveringsloven og alkoholloven, inkludert å avslå søknader om bevilling i de tilfeller søknaden ikke oppfyller de til enhver tid gjeldene krav til dokumentasjon. Byrådet skal fatte vedtak ved søknad om utvidet åpnings- og skjenketid ved steder hvor dette ikke tidligere er gitt og i saker av prinsipiell karakter. I saker hvor bydelen går i mot søknaden og i saker hvor etaten anbefaler avslag på søknad om salgs- eller skjenkebevilling, er etatssjefens myndighet betinget av at Rådgivende utvalg i restaurant- og bevillingssaker kan slutte seg enstemmig til etatssjefens innstilling.

Næringsetaten fungerer som sekretariat for alkoholkontrollutvalget. Utvalget er tillagt følgende to funksjoner:

- Særlovsutvalg (kontrollutvalg) etter alkoholloven med tilhørende forskrifter
- Rådgivende utvalg i restaurant- og bevillingssaker

Næringsetaten har også ansvar for kontrollvirksomhet som skal sikre at lover og retningslinjer for salgs- og skjenkevirksomheten i Oslo kommune overholdes. Ved overtredelse av regelverket fremmes forslag om sanksjoner. Etter byrådets sak 60/2005 er etatssjefen i Næringsetaten delegert vedtakskompetanse til å treffe vedtak om midlertidig inndragning av salgs- og skjenkebevilling for inntil 4 uker, med unntak av de sakene som volder tvil eller er av prinsipiell betydning. Etatssjefen er videre gitt vedtakskompetanse til å treffe vedtak om inndragning av salgs- og skjenkebevilling som følge av for sen eller manglende innsending av omsetningsoppgaver og/eller for sen eller manglende innbetaling av bevillingsgebyr. Det er en forutsetning at flertallet i alkoholkontrollutvalget kan slutte seg til etatens innstilling om midlertidig inndragning og inndragningsperiodens lengde.

Etaten beregner og krever inn bevillingsgebyr for alkoholumsetning i henhold til regelverket.

Næringsetaten administrerer også ordningen med Vertskapsbevis. Vertskapsbeviset er en frivillig ordning for serveringssteder med formål å synliggjøre de serveringsstedene som har forpliktet seg til å drive etter gjeldende lover og regler.

2. MÅL OG RESULTATER

2.1 Hovedmål

Næringsetaten skal bidra til at Oslo blir en attraktiv og enkel by med hensyn til å etablere og drive næringsvirksomhet, og stimulere til en positiv utvikling og kompetanseheving i serverings- og dagligvarenæringen.

Det store antall som henvender seg til etaten og får assistanse til å etablere og drive næringsvirksomhet tyder på at målsettingen langt på vei er oppfylt. Tall fra SSB viser at det ble etablert 11 040 foretak i Oslo i løpet av de tre første kvartalene i 2007, en marginal nedgang på 7,25 % fra året før.

2.2 Aktivitetsmål

Næringsetaten har fortsatt arbeidet med å redusere saksbehandlingstiden for søknader om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger samt forenkle saksbehandlingen. Det viktigste bidraget for å nå dette målet har vært tilførsel av ekstra ressurser og ytterligere delegasjon. Videre har jevnlig oppdatering og endring av rutiner samt effektiv bruk av restanselister gitt resultater.

Fagsystemet er videreutviklet slik at det er mulig å beregne saksbehandlingstiden for søknad om skjenkebevilling for en enkelt anledning fra den dato søknaden er komplett, tilsvarende som for ordinære søknader.

Målsettingen om en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på to måneder for etatssaker er innfridd. Målsettingen om fire måneders saksbehandlingstid for byrådssaker er ikke nådd. Avviket skyldes delvis at dette er tyngre saker med vandelsforhold som kan medfører avslag, og at saksgangen i disse sakene er meget tidkrevende. I tillegg til tidsbruk bl.a. knyttet til sakens faktum og høringsuttalelser, skal byrådssaker behandles i Rådgivende utvalg i restaurant- og bevillingssaker og legges ut for offentlig ettersyn før det kan fattes vedtak. Det har imidlertid vært en reduksjon i gjennomsnittlig saksbehandlingstid på ca én måned fra 2006 til 2007. Byrådet behandlet 47 søknader i 2007, hvorav fire søknader om salgs- og skjenkebevilling og 43 søknader om utvidet åpnings- og skjenketid.

Stedlige kontroller

I 2007 gjennomførte Næringsetaten 5 256 kontroller av skjenkesteder og 1 497 kontroller av butikker med salgsbevilling. Kontroll av salgsbevillinger er på samme nivå som i 2006. Det har vært en økning i antall skjenkekontroller fra ca 5 000 i 2006, noe som ble muliggjort ved en styrking av budsjettet.

Etaten søker å målrette kontrollen mot steder og områder hvor det erfaringsmessig er problemer, og skjenkesteder/butikker der det skjenkes/selges alkohol til personer under 18 år. Dette er i tråd med alkoholkontrollutvalgets status og strategirapport for kontrollvirksomheten i Oslo kommune.

Fokusområder for den stedlige kontrollen i 2007

Etaten har fortsatt samarbeidet med politiet med fokus på problemområder og problemsteder. I 2007 har fokus blant annet vært på nedre del av Pilestredet og Christian IV's gate. Det er avdekket overtredelser og gjennomført sanksjoner mot steder i disse områdene.

Vandelskontroll

Næringsetaten foretar løpende vandelskontroll av relevante aktører i næringen. I 2007 ble åtte skjenkebevillinger inndratt på grunnlag av at bevillingshaver ikke oppfylte vandelskravet. Tilsvarende tall for 2006 var fire inndratte skjenkebevillinger.

For å kunne sanksjonere mot bevillingshavere som ikke oppfyller kravet til vandel er etaten avhengig av at meldeplikten, jf. alkoholloven § 1-15, 2. ledd, jf. serveringsloven § 11, følges opp av høringsinstansene, særlig fylkesskattekontor, kemnerkontor, ligningskontor, skattefogden og politiet. For å gjøre vandelskontrollen mer effektiv ble det fra 01.03.2006 igangsatt et prosjekt for fortløpende vandelskontroll av utvalgte skjenkesteder. Dette har ført til gode resultater i 2007, ettersom man ved slik kontroll fanger opp samtlige overtredelser hos instansene.

Fokusområder for vandelskontrollen i 2007

Ikke innmelding i arbeidstakerregister:

I samarbeid med Oslo kemnerkontor iverksatte etaten i 2006 oppfølging av bevillingshavere der kemnerkontoret gjentatte ganger har avdekket at ansatte ikke er registrert i arbeidstakerregisteret. De første vedtakene om inndragning av skjenkebevilling på dette grunnlag kom i 2007. Sanksjonen ble inndragning av skjenkebevilling i fire uker

Manglende registrering av kontantomsetning på kasse:

Næringsetaten utvidet i 2006 den stedlige kontrollen til også å omfatte kontroll av hvorvidt all kontantomsetning fortløpende blir slått inn på kasse i tråd med bokføringsforskriften. I 2007 rapporterte kontrollørene om brudd på bokføringsforskriften i 54 tilfeller. Det ble fattet to vedtak om inndragning av skjenkebevilling på grunnlag av manglende registrering av omsetning på kassaapparat i 2007. I tillegg er det sendt ut forhåndsvarsel om inndragning av bevilling i flere tilsvarende saker.

Nye tiltak for å forbedre vandelskontrollen

Manglende registrering av inngangspenger og garderobeavgift:

I 2007 har etatens stedlige kontroll omfattet hvorvidt bevillingshaver oppfyller bokføringsforskriftens bestemmelser om registrering av inngangspenger og garderobeavgift. Det er avdekket en rekke overtredelser i 2007.

Forebyggende virksomhet/rådgivning og informasjonstiltak

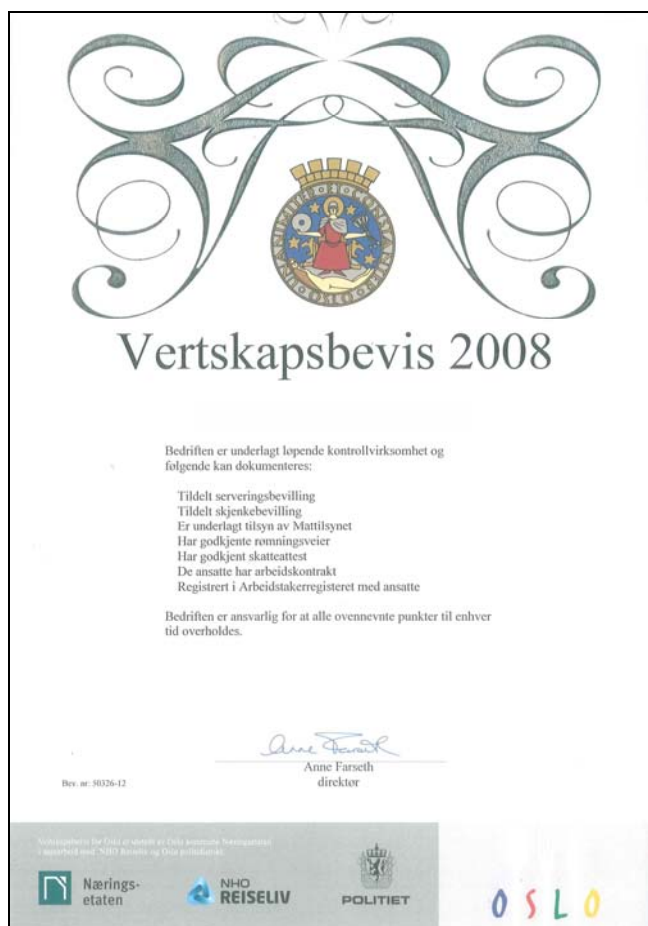
Som en del av sin rådgivende og forebyggende virksomhet ga Næringsetaten i 2007 utvidet veiledning innen skjenkeproblematikk til ni skjenkesteder som ønsket dette. Etaten har også holdt foredrag om kontrollvirksomhet for Larvik kommune.

Vertskapsbevis

I 2007 initierte byrådet ordningen med vertskapsbevis i et trepartssamarbeid med Oslo politidistrikt og NHO Reiseliv. Formålet med ordningen er å synliggjøre de

serveringsstedene som har forpliktet seg til å drive etter gjeldende lover og regler. Dersom et serveringssted oppfyller visse kriterier, kan det få vertskapsbevis. Den praktiske gjennomføringen av ordningen er lagt til Næringssetaten.

I 2007 mottok etaten 261 søknader om vertskapsbevis fra bevillingshavere. Av disse ble 239 søknader innvilget, 6 ble avslått, mens 16 ikke kunne behandles grunnet manglende dokumentasjon.

Videokonsesjoner

I henhold til § 2 i lov om film og videogram av 15. mai 1987 nr. 21 kreves det kommunal konsesjon for omsetning av videogram i næring. Næringssetaten er tildelt vedtakskompetanse jf. filml. § 2.

Virksomheter som er konsesjonspliktige for omsetning av film og videogram er i hovedsak utsalgs- og utleiesteder for video. Visning uten økonomisk formål faller utenfor loven.

I 2007 behandlet Næringssetaten 134 søknader om videokonsesjon og utførte 475 kontroller. Alle videokonsesjoner skal fornyes innen 31.01.2008 for perioden frem til 31.01.2012. Fra 30.06.2007 ble nye søknader om konsesjon innvilget frem til 31.01.2012.

Alle virksomheter med videokonsesjon fra 31.01.2004 ble i 2007 tilskrevet og bedt om å fornye konsesjonen. 403 virksomheter har søkt om fornyelse.

Kinokonsesjoner

Næringsetaten har i 2007 overtatt forvaltningsansvaret for søknad og oppfølging av kinokonsesjoner i Oslo. Kinokonsesjoner skal fornyes hvert femte år. Næringsetaten behandlet åtte søknader om kinokonsesjon i 2007.

2.3 Måltall og nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Måltallstabell 1 (Bevillingsseksjonen):

	I	II	III	IV	V
Måltall	Resultat 2005	Resultat 2006	Måltall 2007	Resultat 2007	Avvik III-IV
Samlet gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byrådssaker og etatssaker (måned)	3	1,8	3	1,7	1,3
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (måned)					
Byrådssaker:					
- Salgs- og skjenkebevillinger – nyetableringer	6,9	5,5	4	4,6	- 0,6
- Salgs- og skjenkebevillinger – eierskifter	8,6	5,7	4	6,5	- 2,5
- Søkn. om utvidet åpnings- og/eller skjenketid	-	-	4	4,2	- 0,2
Etatsaker:					
- Serveringsbevillinger	1,8	1,7	2	1,4	0,6
- Salgs- og skjenkebevillinger	2,0	1,7	2	1,4	0,6
- Bevillinger for en enkelt anledning	0,3	0,3	0,3	0,3	-
- Ventetid v/ avleggelse av etablerer- og kunnskapsprøve	0,6	0,8	1	0,6	0,4

Saksbehandlingstiden for enkeltanledninger regnes fra søknaden mottas til det fattes vedtak i etaten. Saksbehandlingstiden for ordinære søknader om bevilling regnes fra det tidspunktet søknaden er komplett fra søkers side og frem til det er fattet vedtak av byrådet eller etaten. Saksbehandlingstiden for ordinære søknader inkluderer den tid det tar for inntil seks høringsinstanser å uttale seg. Søknader om utvidet åpnings- og skjenketid på serveringssteder som tidligere ikke har hatt dette og saker av prinsipiell art behandles av byrådet. Videre behandler byrådet enkelte avslagssaker og enkelte saker hvor bydelene har gått i mot. Etaten kan fatte vedtak i øvrige saker samt fatte vedtak om avslag i saker hvor det mangler dokumentasjon.

Saksbehandlingstiden for alle typer saker ble noe påvirket av arbeidet med fornyelsen og utvidelse av grensene for indre sentrum.

Måltall for saksbehandlingstid i byrådssaker, utvidet åpnings- og skjenketid, er nytt i årsberetningen for 2007, og etaten har derfor ikke tilsvarende tall fra 2005 og 2006.

Byrådssakene avviker fra måltallet med henholdsvis 0,6, 2,5 og 0,2 måneder. Avviket skyldes delvis at dette er tyngre saker med vandelsforhold som kan medfører avslag, og at saksgangen i disse sakene er meget tidkrevende. I tillegg til tidsbruk bl.a. knyttet til sakens faktum og høringsuttalelser, skal byrådssaker behandles i Rådgivende utvalg i restaurant- og bevillingssaker og legges ut for offentlig ettersyn før det kan fattes vedtak. Byrådet behandlet én søknad om eierskifte med et komplekst faktum og vanskelige vurderinger, noe som gjenspeiles i saksbehandlingstiden.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er imidlertid redusert med ca en måned fra 2006 til 2007. Nedgangen kan til dels tilskrives ytterligere delegasjon, prioritering av byrådssakene samt økte ressurser i forbindelse med oppstart av arbeid med fornyelsen. Etaten har hatt fokus på å legge frem saker for rådgivende utvalg og byrådet straks det foreligger tilstrekkelig beslutningsgrunnlag. Delegasjon gitt i juni 2006 og februar 2007 har gitt utslag i 2007. Byrådet behandlet fire søknader om salgs- og skjenkebevilling i 2007 mot 14 i 2006.

Søknader om serveringsbevilling har en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 1,4 måned. Dette er godt under måltallet for 2007. Etaten behandlet 164 søknader om serveringsbevilling.

Søknader om salgs- og skjenkebevillinger har en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 1,4 måned. Dette er godt under måltallet for 2007. Etaten behandlet 376 søknader om salgs- og skjenkebevilling.

Behandlingstiden på 0,3 måned (en uke) for bevilling for en enkelt anledning er i samsvar med måltallet.

Ventetiden for avleggelse av etablerer- og kunnskapsprøver er på 0,6 måned. Dette er godt under kravet om at prøven skal avholdes innen to måneder etter at det er mottatt melding om at prøve ønskes avlagt, og under måltallet på en måned fastsatt av bystyret.

Måltallstabell 2 (Kontrollseksjonen):

Grunnlag for inndragning	2005	2006	2007
Ikke oppfylt vandelskrav	4	4	8
Åpenbar påvirkning	1	2	3
Salg til mindreårige	11	6	14
Skjenking til mindreårige	10	11	16
Ikke lev omsetn. oppgv/gebyr	9	16	9
Omsetning av narkotika			2
Hindret kontroll			1
Vandelssaker som avventer behandling i byrådet			7

I fire av sakene med skjenking til mindreårige var skjenking til åpenbart påvirket person/åpenbart påvirket person i lokalet en del av inndragningsgrunnlaget.

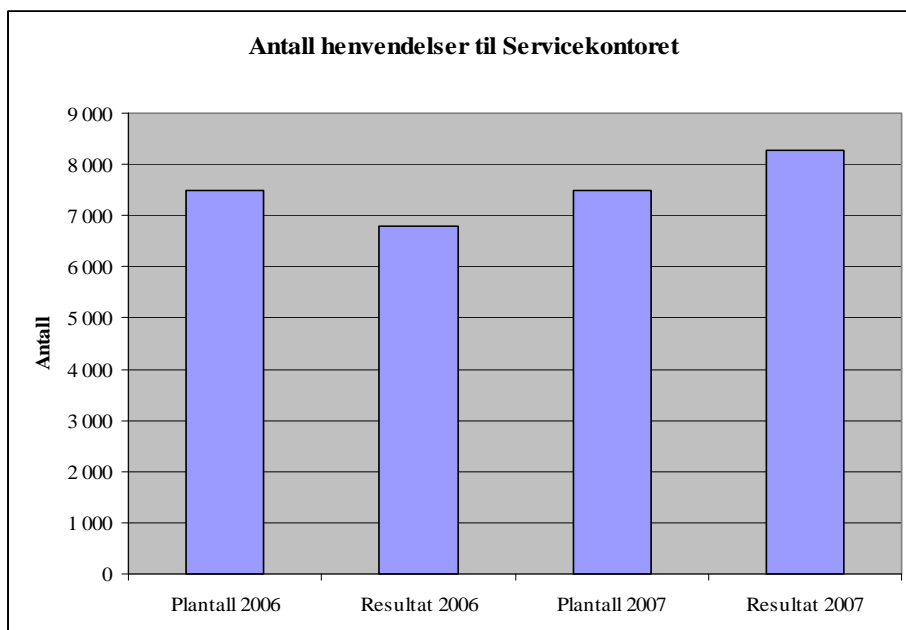
I 2007 ble det satt i gang 15 inndragningssaker på grunnlag av at vandelskravet ikke var oppfylt. Åtte av disse førte til inndragning som vist ovenfor. Syv ble behandlet av alkoholkontrollutvalget i 2007, og avventer nå vedtak i byrådet.

Måltallstabell 3 (Servicekontoret for næringslivet):

Type	Plantall 2006	Resultat 2006	Plantall 2007	Resultat 2007
Henvendelser	7500	6786	7500	8262
Etablererkurs og Informasjonskvelder	64	64	60	74
Forretningsplanveiledninger	125	44	125	142
Oppfølging av stipendiater	75	60	75	42

Henvendelser

Med henvendelser menes brukerkontakt via telefon, e-post, personlig oppmøte, forretningsplanveiledninger, oppfølging av stipendiater samt deltakelse på etablererkurs og informasjonskvelder. Oppfølging av stipendiater inkluderer både de som hadde mottatt stipend samt de som fikk hjelp til å søke stipend. Økningen i antall henvendelser skyldes en forbedring av bemanningssituasjonen på Servicekontoret for næringslivet. Henvendelsene fordelte seg med 48,7 % kvinner og 51,3 % menn.

Etablererkurs og informasjonskvelder

Næringsetaten gjennomførte 38 etablererkurs i 2007. Kurset ble avholdt onsdager fra kl. 12.00 til 15.00. I tillegg gjennomførte etaten ved Servicekontoret for næringslivet 36 informasjonskvelder innen temaer som forretningsplan, grunnleggende regnskapsforståelse, markedsundersøkelse, salg, markedsføring og utfylling av næringsoppgaven. Det var i gjennomsnitt ca 25 deltakere på hvert kurs og en liten overvekt av kvinnelige deltakere, ca 60 % kvinner og 40 % menn.

For å sikre at plantall ble nådd holdt etaten noe flere informasjonskvelder og etablererkurs i 2007 enn i 2006.

Det har vært holdt 20 eksterne etablererkurs for skoler, høyskoler, etniske minoriteter og utenlandske delegasjoner med til sammen 661 deltakere.

Forretningsplanveiledninger

Målet med forretningsplanveiledning er å hjelpe bedriftsetablere med å utarbeide gode forretningsplaner som bl.a. kan brukes til å søke stipend eller lån. En veiledning innebærer lesing av utkast til plan, samt gi konstruktive tilbakemeldinger i møtet med gründeren. I 2007 bisto Næringssetaten med 142 forretningsplanveiledninger.

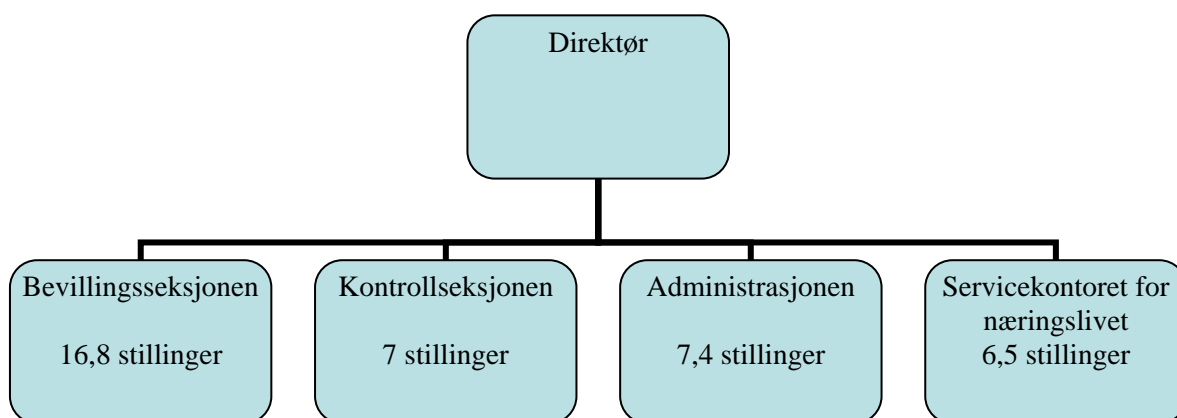
Oppfølging av stipendiater

I 2007 ble det innvilget 27 etablererstipend i Oslo og 30 søkere fikk avslag eller søknaden returnert. Servicekontoret for næringslivet har et spesielt ansvar for å gi informasjon om etablererstipendordningen, og for å følge opp de som har søkt eller mottatt etablererstipend fra Innovasjon Norge. I 2007 hadde etaten 21 oppfølginger av stipendmottakere, samt assisterte 21 søkere med hjelp til søknad. Oppfølgingene innebar flere lengre telefonsamtaler, møter og kommunikasjon vi e-post og vanlig post. Måltallet ble ikke nådd fordi prosjektansvarlig på servicekontoret sluttet på sommeren og opplæring av ny ansatt kom sent i gang.

3. SITUASJONSBEKRIVELSE

3.1 Organisasjon/bemanning

Næringssetaten pr. 31.12.2007

	01.01.2007	31.12.2007	Endring
Ansatte	34	40	6
Årsverk	34,5	37,75	3,25

Sammenslåingen av servicekontoret for næringslivet og administrasjonsseksjonen ble omgjort og disse er nå tilbake som to selvstendige seksjoner.

Servicekontoret for næringslivet

- Er kommunens service- og informasjonskontor for næringsliv og etablerere
- Har oppfølgeransvar for stipendmottakere og andre etablerere

Bevillingsseksjonen

- Behandler søknader om bevilling i medhold av serveringsloven og alkoholloven
- Gjennomfører prøveavleggelse i etablererprøve og kunnskapsprøve i medhold av serveringsloven og alkoholloven.

Kontrollseksjonen

- Gjennomfører salgs-, skjenke- og vandelskontroll i medhold av alkoholloven og serveringsloven
- Behandler konsesjonssøknader og utøver kontroll i medhold av film- og videogramloven

Administrasjonen

- Håndterer økonomi, personal, IKT, lønn, arkiv og gebyr

3.2 Større "prosjekter"

Fornyelsen

I henhold til alkoholloven skal alle salgs- og skjenkebevillinger i kommunen fornyes innen 30.06.2008. Arbeidet med planlegging og klargjøring til fornyelsen ble startet høsten 2007, og det ble ansatt fire medarbeidere i midlertidige stillinger. Videre ble det bl.a. lagt ut informasjon på etatens og kommunens internettsider, og det ble sendt informasjon og søknadsskjema til alle bevillingshavere i kommunen. Det ble også holdt forberedende møter med skatte- og avgiftsmyndighetene og politiet i Oslo, samt bydel St. Hanshaugen. Forespørsel om høringsuttalelse fra instanser i og utenfor Oslo ble sendt.

Etaten mottok ca 1 350 av ca 1 450 søknader i 2007, samt uttalelse fra de fleste høringsinstansene. Det er imidlertid noen bydeler som fortsatt ikke har svart. Videre tar det noe tid å få uttalelse fra høringsinstanser utenfor Oslo. Det ble ikke fattet vedtak om fornyelse av bevillinger i 2007. Næringsetaten har frist til å ferdigbehandle alle søknader innen utgangen av mai 2008. Etaten forventer å overholde fristen.

Regional utviklingsprogram (RUP) 2007

Næringsetaten ved Servicekontoret for næringslivet var i 2007 involvert i fire ulike RUP prosjekter som ble finansiert med eksterne midler.

Prosjekt 2.1.1 – 2007: Etablererveiledning og -oppfølging

Servicekontoret var tiltaksansvarlig for prosjektet med et budsjett på kr 1 300 000 i 2007. Det ble gitt 124 forretningsplanveiledninger i 2007. 5 463 henvendelser ble besvart, og 2 799 deltakere fikk informasjon og opplæring gjennom kurs. 21 stipendiater mottok personlig oppfølging i 2007, mens 21 personer fikk hjelp og veiledning til stipendsøknad. Stipendiatene mottok dessuten tilbud om å delta på Pangstart, informasjonsskvelder og andre tiltak rettet spesielt mot etablerere av nye foretak. Det ble utarbeidet en ny brosjyre om arbeidsgiveransvar, som også ble oversatt til engelsk.

Prosjekt nr 2.1.2 - 2007: Informasjon til etablerere

Servicekontoret var tiltaksansvarlig for prosjektet, som er et samarbeid mellom Akershus fylkeskommune, Innovasjon Norge, Fylkesmannen i Akershus (Landbruksavdelingen) og Oslo kommune. Budsjett var på kr 350 000 i 2007. Det ble utarbeidet en teknisk løsning til Orienteringsløypa i samarbeid med ekstern leverandør. I tillegg ble det arrangert åtte temakvelder.

Prosjekt 2.1.3 - 2007: Spesialrådgivning til nyetablerere

Servicekontoret hadde i 2007 ansvar for informasjon om og saksbehandling av søknader om spesialrådgivningstilskudd i Oslo. Totalt behandlet Servicekontoret 21 søknader om tilskudd. På forespørsel fra Innovasjon Norge fikk Servicekontoret ansvaret for utbetaling av tilskuddet både for Oslo og Akershus Fylkeskommune i 2007. Totalbudsjett for Oslo og Akershus beløper seg til kr 1 000 000, med kr 500 000 på hver.

Prosjekt 2.1.4 - 2007: Pangstart 2007

Servicekontoret stilte med prosjektleder og gjennomførte Pangstart i samarbeid med BI, UiO, HiO og HiAK. Servicekontoret mottok kr 580 000 (inkl. overføring fra 2006) i eksterne midler til prosjektet. Totalt deltok 6 gründere, 24 studenter og 6 representanter fra virkemiddelapparat/universitet/høyskoler. Evalueringene var veldig positive.

Pangstart 2007.

Næringslex

Databasen er fra etatens side ferdig testet og klar til å settes i produksjon. Det oppstod imidlertid problemer med serveren databasen ligger på, og produksjonssettingen måtte dermed utsettes. Oslo kommune og underleverandører jobber fortsatt med saken.

Etablererdagen

På oppdrag fra Byrådsavdeling for næring og kultur arrangerte Næringssetaten ved Servicekontoret for næringslivet Etablererdagen 2007, og var ansvarlig for utdelingen av Oslo kommunes etablererpris. 90 kandidater var med i vurderingen til etablererprisen, en tredobling fra året før. Prisen gikk til bemanningsselskapet Fagformidling AS. Nærmere 150 personer deltok på seminaret til Etablererdagen om marked og næringsetablering, som ble holdt i rådhuset. Etablererdagen hadde i 2007 et budsjett på kr 250 000 for gjennomføring av arrangement, inkludert etablererprisen på kr 100 000. Etablererdagen er en del av Oslo Innovation Week (OIW), og etaten stilte også med en representant OIW's samarbeidsgruppe.

Oslo Innovation Week (OIW)

Sekretariatsfunksjonen for (OIW) ble i 2007 fordelt på tre aktører, hvorav Næringssetaten var en. Etaten administrerte blant annet OIW's web, invitasjonslister, utsendelse av invitasjoner og registrering til åpningsarrangementet. I tillegg bidro etaten i utformingen av tematikk og faglig innhold til åpningsarrangementet.

Osloprosjektet

Næringssetaten har siden januar 2003 utarbeidet, igangsatt og ledet "Osloprosjektet", som er rettet mot salg og skjenking av alkohol til mindreårige. Prosjektet skal primært sørge for målrettede kontroller av butikker og skjenkesteder for å avdekke salg og skjenking av alkohol til personer under 18 år.

I forbindelse med Osloprosjektet har Næringssetaten i 2007 gjennomført et samarbeidsprosjekt med Oslo Sporveier, politiet og Alkokutt. Prosjektet distribuerte plakater med informasjon om straffeansvar ved salg og servering av alkohol til mindreårige samt Næringssetatens tipsmail på to trikkelinjer i sentrum i en uke.

Det er etablert og avtalefestet, ved ansvarlig ledelse i de aktuelle samarbeidsorganer, et tverretattlig samarbeid mellom Næringssetaten, Alkokutt, forebyggende avdelinger ved Oslo politikammer, Rusmiddeletaten i Oslo, foreldreutvalgene (FAU) ved skolene, Salto (Samarbeid om Lokale kriminalitetsforbyggende tiltak), og Utdanningsetaten i Oslo. Samarbeidet har forkortelsen SAMFOR, som står for samarbeidsforum for foreldrefokusert forebygging i Oslo. SAMFOR har i 2007 utformet en liste over tiltak som bør gjennomføres i forbindelse med skoleball på ungdomstrinnet. Listen har som formål å sikre rusfrie arrangement og er sendt til 49 ungdomsskoler i Oslo kommune.

Sammen med forbyggende avdeling ved Oslo politikammer gjennomførte etaten i 2007 en rekke aksjoner rettet mot dagligvarebutikker med salgsbevilling. Kontroller og aksjoner i regi av Osloprosjektet har resultert i 14 inndragninger av salgsbevilling og 16 inndragninger av skjenkebevilling.

VIS - Vold I Sentrum

Prosjektet "Vold i sentrum" (VIS), initiert av Oslo politidistrikt i 2002, har blitt videreført i 2007. Det har vært gjennomført to VIS aksjoner i løpet av året. VIS gjennomføres ved deltagelse fra flere kontrollinstanser, blant annet Næringssetaten, skatteetatene, Mattilsynet og NAV. Kontrollobjektene er utvalgte skjenke- og serveringssteder.

Annet tverretatlig samarbeid

Kontroll av skip for Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har fra 2007 kjøpt tjenester fra Næringsetatens i forhold til kontroll av statlige skjenkebevillinger på skip. Næringsetaten har gjennomført kontroll på rederiet Color Lines ruter på strekningen Oslo – Fredrikshavn og Oslo – Kiel.

Hospitant fra Oslo kemnerkontor

Som ledd i kompetanseutveksling med Oslo kemnerkontor, hospiterte en av kemnerkontorets saksbehandlere hos Næringsetaten i tre uker våren 2007. Hospitanten delte tiden mellom bevillingsseksjonen og kontrollseksjonen, og fikk en innføring i sentrale oppgaver i hver seksjon.

3.3 Internkontroll helse, miljø og sikkerhet (HMS) og tiltak for arbeidsmiljøforbedring

Virksomhetsleder har delegert oppgaver og myndighet på HMS-området til administrasjonssjef, verneombud og personalkonsulent.

Ny administrasjonssjef, verneombud og personalkonsulent har i 2007 deltatt på det årlige HMS-seminaret i regi av Oslo kommune. Administrasjonssjef og verneombud har tilegnet seg HMS-kompetanse ved selvstudium.

Representantene i etatens AMU og MBU har fått den nødvendige opplæring.

Verneombudet har avholdt vernerunde. Verneombudet har ingen begrensninger i bruk av tid til sitt verv. Vedkommende er medlem av AMU og har således mulighet til medvirkning i saker av betydning for arbeidsmiljøet. Virksomhetsleder gjennomfører jevnlig møter med verneombud og administrasjonssjef.

Det er ikke gjennomført internt tilsyn (revisjon, verifikasjon) i egen virksomhet på HMS-området i 2007.

Det har vært en omfattende revisjon av HMS-rutinen i 2007. Rutinen er dynamisk og revideres ved behov.

Det er også i 2007 avholdt etatsseminar som anses å være en viktig faktor for å opprettholde et godt arbeidsmiljø.

Virksomheten anser at den har tilstrekkelig kompetanse til å utrede arbeidsmiljøkonsekvensene av sine planer og til å vurdere rapporter om arbeidsmiljøforhold og finne tiltak. Det vil innhentes ytterligere kompetanse ved behov.

3.4 Ytre miljø

1. Miljøsertifisering

Næringsetaten har valgt Miljøfyrtårn som miljøsertifisering.

Antall godkjente sertifiseringer	1
Antall gjenstående sertifiseringer	0

2. Stasjonær energi

Energiforbruk	kWh	CO₂-utslipp	kg CO₂
Elektrisk energi – ordinær avtale		ikke tilgjengelig	
Grønn strøm 1)		-	0
Olje, parafin (*10 kWh/l)		-	
Fjernvarme	92 678	*0,0455 kg/kWh	12,98
Bioenergi (flis, pellets etc.)		-	0
SUM			12,98
Oppvarmet areal m ² > 15 °C:	2029		
Energiforbruk kWh/m²	45,68		

Kommentar:

Næringsetaten tok i bruk en ny etasje i 2007 og økte sitt areal fra 1 362 m² til 2 029m².

3. CO₂-utslipp egen bilpark

Næringsetaten har ingen egen bilpark. Etaten disponerer forøvrig ingen parkeringsplasser, noe som innebærer at svært få av de ansatte benytter bil til jobb.

3.5 Sykefravær

Næringsetaten underskrev 1. juni 2007 samarbeidsavtale om et inkluderende arbeidsliv. Fra 1. september var handlingsplanen og rutiner for sykeoppfølging på plass.

Det ble satt en målsetning for sykefraværet i 2007 på maks 4.5 %. Målet er nådd med god margin. Sykefraværet har gått ned fra 4,5 % i 2006 til 4,0 % i 2007, en nedgang på 0,5 %. I 2005 var sykefraværet 6,1 %.

I tråd med retningslinjer i IA-avtalen følges sykefraværet tett opp. Det innkalles til oppfølgingssamtaler ved langtidsfravær. Næringsetaten bestreber seg på å tilrettelegge arbeidsforholdene på best mulig måte. Det er innredet et hvilerom med strekkbenk for blant annet forebygging av rygg- og nakkebelastninger.

Når det gjelder tillegget av 6. juni 2006 til den nye IA-avtalen mellom Staten og de sentrale partene i arbeidslivet har Næringsetaten satt som mål å legge til rette for en IA-

plass. Denne skal fylles ved at NAV Arbeidslivssenter tilbyr Næringsetaten relevante kandidater. Etaten mottok ingen kandidater fra NAV Arbeidslivssenter i løpet av 2007.

Områder avdekket ved vernerunde gjennomført høsten 2007 følges opp, og det vil i 2008 bli kjøpt inn pauseprogram til ansatte med behov for dette.

HMS-arbeidet er med på å skape et godt arbeidsmiljø og lavt sykefravær.

Næringsetaten har ikke satt aktivitetsmål for oppfølgings- og tilretteleggingsarbeid for arbeidstakere med redusert arbeidsevne for å forebygge overgang fra arbeid til uføreytelser, da dette for tiden ikke er et behov i etaten.

3.6 Tiltak for likestilling

Det er pr. 31.12.2007 ansatt 60 % kvinner og 40 % menn i Næringsetaten. Andelen kvinner i lederstillinger var 40 % pr 31.12.2007. Dette har vært uendret i flere år. Etaten har kvinnelig direktør.

Kontrollørene er rekruttert blant politihøgskolestudenter. I 2007 utgjorde kvinneandelen av kontrollørene ca 32,25 %. 9,7 % av kontrollørene har annen etnisk opprinnelse enn norsk.

Av alle etatens ansatte ved årsskiftet hadde 7,5 % annen etnisk opprinnelse.

Det er ikke prioritert å gjøre ytterligere likestillingstiltak, da situasjonen ved etaten er tilfredsstillende i så måte.

3.7 Seniorpolitikk

Utarbeidelse av seniorpolitikk har av kapasitetshensyn ikke vært en prioritert oppgave for Næringsetaten i 2007 da etaten har forholdsvis få seniorer. Seniorpolitikk vil bli utarbeidet i løpet av 2008.

3.8 Opplærings- og utviklingsarbeid

Det er i 2007 gjennomført nødvendig kompetanseheving innenfor etatens forskjellige funksjonsområder. Et prioritert område for kompetanseheving har vært kundebehandling og tilhørende fagoppgaver i etatens nye kundetorg (se neste pkt). Utover dette er ingen spesielle områder prioritert når det gjelder kompetanse- eller utviklingsarbeid. Etaten hadde et felles fagseminar for alle ansatte i november. Totalt er det brukt kr 300 105,30 til opplærings- og utviklingsarbeid.

En av de ansatte gjennomførte våren 2007 et mastergradskurs i gjenfinningsystemer og gjenfinningsverktøy (søkemotorteknologi) ved Høgskolen i Oslo. I semesteroppgaven ble det gjennomført en studie av kundenes informasjonsbehov og søkevaner, og vurderte i hvilken grad kundenes søkerord ville gi treff på relevant materiale i etatens

database Næringslex. Arbeidet resulterte i videreutvikling av søkefunksjonaliteten i Næringslex, med blant annet innføring av fulltekstsøk og bruk av emneord.

På invitasjon fra Innovasjon Norge Oslo og Akershus har også en av etatens ansatte gjennomført et kurs i "International Trade Management (ITM)", arrangert av svensk eksportråd i samarbeid med blant annet Insead School of Management. International Trade Management (ITM) er et eksportutviklingsprogram for små og mellomstore bedrifter (SMB) med eksportforutsetninger og eksportpotensiale. Kurset vil gi etaten økt kompetanse i møte med bedrifter som søker å jobbe mot et internasjonalt marked.

3.9 Gjennomførte omstillings- og effektiviseringstiltak

Kommunene er pålagt å vedlikeholde "Nasjonalt Bevillingsregister" som ligger under Sosial- og helsedirektoratet. Det ble i 2006 utviklet automatisk overføring av data mellom fagsystem og register, og etaten har på denne måten spart ressurser ved å unngå mye manuelt arbeid. I 2007 har den automatiske gjennomføringen vært ukentlig.

3.10 Tiltak for å forbedre service overfor brukerne

21.03.2007 var det offisiell åpning av Næringsetatens kundetorg. Brukerne får nå behandlet skjenkebevilling for enkeltanledninger over disk. Påmeldinger til kunnskaps- og etablererprøven behandles også på kundetorget, og det gis veiledning i etablering av bedrift. Kundetorget har utvidet åpningstid til kl. 18.00 på torsdager.

Næringsetatens kundetorg.

Næringsetaten har interaktive skjema for søknad om endring av styrer og stedfortreder, endring av areal, endring av åpnings- og skjenketid samt utvidelse av alkoholholdig drikk til å omfatte brennevin (endring i eksisterende bevilling). Videre har etaten tre interaktive skjema for søknad om bevilling for en enkelt anledning. Det arbeides også med å utvikle elektronisk hovedskjema for søknad om ordinær bevilling.

I 2007 mottok etaten 78 % av alle søknader om skjenkebevilling for en enkelt anledning elektronisk. Etaten har mottatt 35,6 % av alle søknader om endring i eksisterende bevilling elektronisk.

Etaten har i 2007 gått over til å sende elektronisk forespørsel til alle bydelene og en del bydeler, bl.a. bydel St. Hanshaugen som uttaler seg om flest skjenkesteder, svarer elektronisk. Kommunikasjon med bydelene i forbindelse med fornyelsen har også i stor grad foregått elektronisk. Elektronisk samhandling er med på å redusere saksbehandlingstiden.

Arbeidet med å implementere og oppkoble gebyr for enkeltanledninger mot Agresso fra fagsystemet fortsetter.

Det er utarbeidet serviceerklæring for søknad om serveringsbevillinger uten bemerkninger. Denne vil trykkes opp og gjøres tilgjengelig i løpet av 2008.

Ekstra språkressurser medfører bedre service ovenfor våre brukere. Næringssetaten har god nytte av at to medarbeidere kan urdu, punjabi og hindi. I 2007 ble det også ansatt en medarbeider som kan littauisk og russisk.

Annen informasjonsvirksomhet

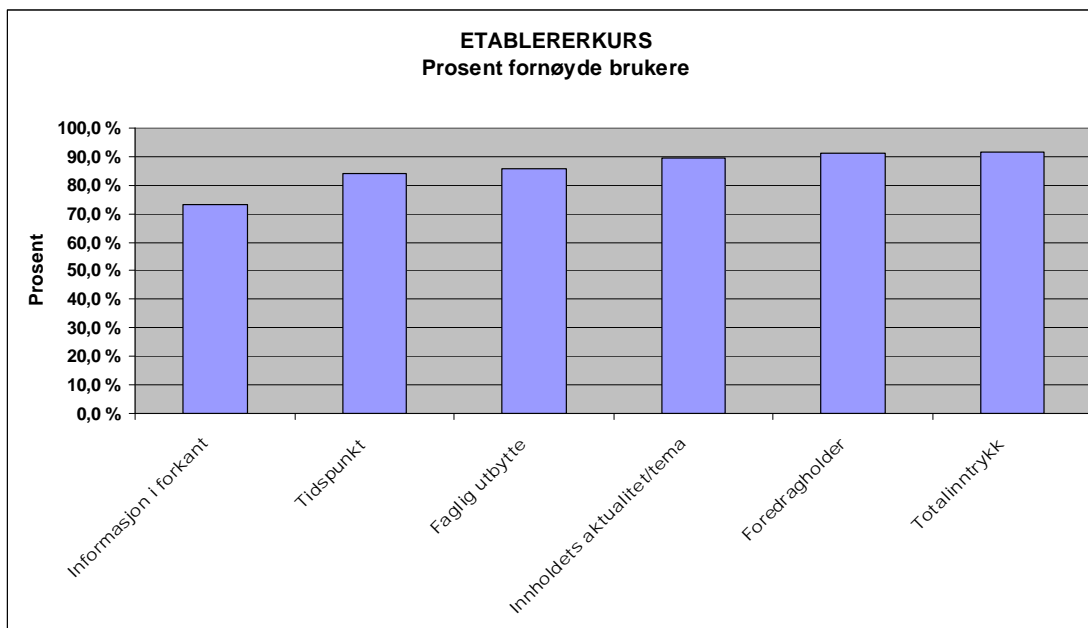
På forespørsel fra Haugesund kommune hadde Næringssetaten et dagsseminar i Oslo hvor det ble informert om Oslo kommunes regelverk og rutiner ved behandling av søknad om serverings- og skjenkebevilling.

Næringssetaten deltok på møte i bydel St. Hanshaugen hvor nye medlemmer i bydelsutvalget ble informert om bydelens rolle som høringsinstans ved søknad om skjenkebevilling og Oslo kommunes forskrift om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger av 03.05.2006.

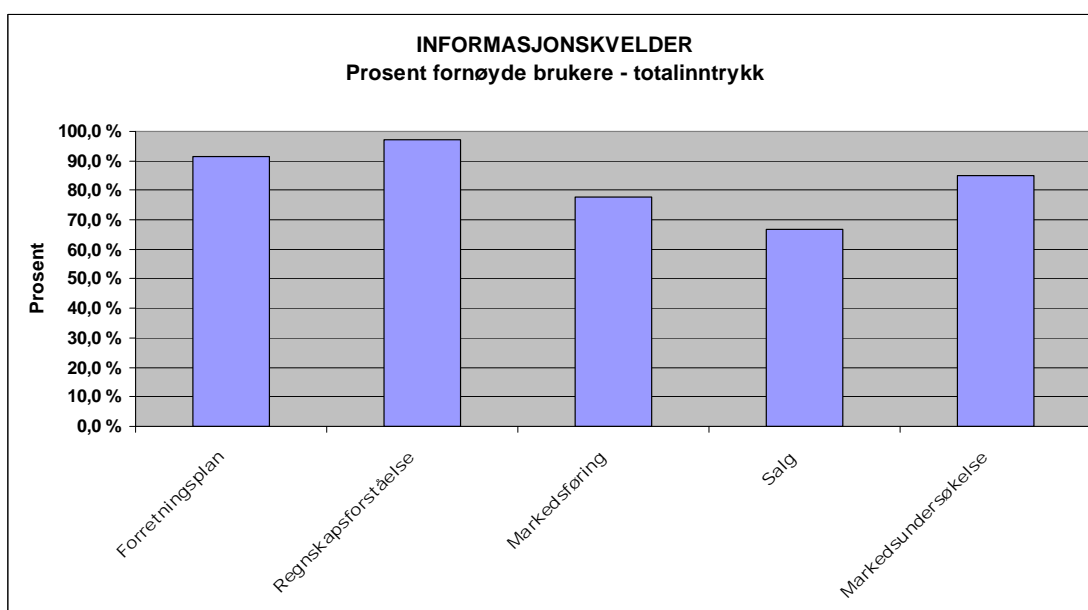
Høsten 2007 tok etaten initiativ til og avholdt møter med høringsinstansene, skatte- og avgiftsmyndighetene og politiet i Oslo, som en del av forberedelsene til fornyelsen.

Brukerundersøkelser

Næringssetaten ved Servicekontoret for næringslivet har evaluert alle etablererkurs og informasjonsskvelder i 2007.

Etaten tok i bruk nye og større kurslokaler høsten 2007. Kapasiteten ble økt fra 30 til 50 plasser, og dette reflekteres i høyere tilfredshet blant brukerne. Det har vært spesiell fokus på informasjon i forkant av kursene, og også det har gitt gode resultater. I kategoriene informasjon i forkant, tidspunkt for kurset, faglig utbytte, innhold, foredragsholder og totalinntrykk er scoren fra 73 % til 91 % fornøyde brukere.

Tilbakemeldinger fra brukerne og deres uttrykte behov er styrende for valg av tema på Servicekontorets informasjonskvelder. I 2007 var tilbudet satt sammen av følgende tema; forretningsplan, regnskapsforståelse, markedsføring, salg og markedsundersøkelse. Score fra brukerundersøkelsene viser at 91,7 %, 97,3 %, 77,8 %, 66,7 % og 85,0 % var godt fornøyd med kursene.

Service-, veilednings- og informasjonstiltak

Informasjonshåndboka ”Hvem gjør hva for næringslivet i Oslo”, som distribueres til alle nyetablerte firma registrert i Brønnøysund, ble oppdatert og trykket i ny utgave i 2007.

Etaten har utstrakt kurs- og informasjonsvirksomhet hvor det informeres om rettigheter og plikter, samt andre tema etablerere og små- og mellomstore bedrifter etterspør.

Servicekontoret har deltatt på Springbrett i regi av Connect Østlandet, hatt stand på Damemessen, samt deltatt i juryen under Ungt Entreprenørskap.

Servicekontoret har utarbeidet en e-postliste hvor alle som ønsker å få tilsendt informasjon om kontorets produkter og tjenester kan stå oppført. Informasjon er i 2007 sendt fortløpende til alle som står på listen. Pr. 31.12.2007 inneholdt e-postlisten vel 2100 adresser.

Det ble gjennomført flere kontaktmøter med samarbeidspartnere/nettverk for å sikre oppdatert informasjon.

Internett er en aktiv informasjonskanal for etaten. Oslo kommunes statistikkverktøy gikk ned tidlig i 2007. Det ble anskaffet nytt statistikkverktøy som kom på plass i august, slik at tallmaterialet kun finnes fra 2. august 2007 og ut året. Etatens hovedside hadde totalt 18 481 besøk og 69 281 sidevisninger i denne perioden.

Serviceerklæringer

Næringsetaten har følgende serviceerklæringer:

- Skjenkebevilling for en enkelt anledning
- Innehavere av salgs- og skjenkebevillinger
- Søkere av videokonsesjon
- Servicekontoret for næringslivet

3.11 Økonomisk/administrativ tilsyn og kontroll

3.11.1 Interne kontrollaktiviteter

Prioritering av ulike typer bevillingssaker følger til enhver tid de styringssignaler som mottas fra politisk hold. Forberedende saksbehandler kvitterer på søknadsskjemaet for at de har registrert søknaden i tråd med gjeldende krav. Etter at saksbehandlingen er ferdig, fører saksbehandler tilsyn med at saken er behandlet etter gjeldene rutiner og kvitterer for dette. Det gjennomføres stikkprøver fra leder for å påse at tilsyn er gjennomført. Bevillings- og kontroll saker som ligger innenfor etatens fullmaktsområde kvalitetssikres av saksbehandler, seksjonsledelsen eller etatsledelsen før de iverksettes. Saker som legges frem for Alkoholkontrollutvalget og Rådgivende utvalg for restaurant- og bevillingssaker kvalitetssikres av seksjonsleder og direktør før de sendes til byrådet for avgjørelse.

3.11.2 Varslingsordningen

Det er opprettet et lokalt varslingsmottak bestående av to personer. Næringsetaten mottok ett internt og underskrevet varsel i 2007. Varselet er behandlet av det lokale varslingsutvalget, sendt videre til direktør og er pr. 31.12.2007 til behandling.

Det var ingen anonyme varsler i 2007.

3.11.3 Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget

Ingen merknader.

3.12 Miljøtiltak

Byøkologisk program

Næringsetaten ble i november 2006 miljøsertifisert i henhold til de kravene Stiftelsen Miljøfyrtårn stiller til kontorbedrifter. Miljøsertifiseringen innebærer at Næringsetaten fra og med 2007 er pålagt årlig miljørapportering til Miljøfyrtårn, der etaten må redegjøre for hvordan miljøarbeidet følges opp. Slik rapport ble innlevert 1. april 2007.

Næringsetaten har bl.a. iverksatt følgende tiltak:

- Kildesortering av papir, plast, glass og metall ved å inngå avtale om såkalt Grønt ansvar med Veolia Miljø
- Registrert som emballasjebesitter i "Tomt & Tørt"
- Krav til miljøeffektivitet ved innkjøp av varer og tjenester
- Sykkelkort og flexikort for bruk i tjenestereiser
- Innkjøp av "rettferdig" te og kaffe
- Krav til at produkter skal være miljømerket og at tjenester i størst mulig utstrekning skal utføres i samsvar med krav til miljøeffektivitet
- Rutiner for energisparing for strøm og vann

3.13 Særskilt rapportering

3.13.1 Saksbehandlingstid

Servicekontoret for næringslivet

Servicekontoret for næringslivet opererer med 24 timers responsfrist til sine brukere. Fristen er stort sett overholdt.

Kontrollseksjonen

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden er som følger:

- Inndragning som følge av overtredelse av alkoholloven, herunder at vandelskravet ikke er oppfylt: 10 uker.
- Inndragning som følge av manglende innsending av omsetningsoppgave og innbetaling av gebyr: 9 uker.

Type	2004	2005	2006	2007
Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger	10 uker	12	9	10
Inndragning pga gebyr	1 uke	11	9	9

Saksbehandlingstiden ved inndragning på bakgrunn av manglende betaling av gebyr er den samme som i 2006, mens den for inndragning på grunnlag av overtredelser av

alkoholloven har hatt en økning fra ni til ti uker. En inndragningssak med spesielt lang saksbehandlingstid trakk opp gjennomsnittet.

Bevillingsseksjonen

I) Saksbehandlingstider

De veiledende frister i forvaltningsloven følges. Særlover som etaten forholder seg til er alkoholloven og serveringsloven. Alkoholloven har ingen absolutt frist for behandling av saker. Det følger av serveringsloven at saksbehandlingstiden ikke skal overstige 60 dager. Loven stiller krav til den enkelte sak, ikke til en gjennomsnittlig saksbehandlingstid. I 2007 ble 81,1 % av serveringssakene behandlet innenfor den lovpålagte fristen. Dette er en forbedring fra tidligere år. Etaten vil i 2008 fortsette å prioritere arbeidet med å få alle saker behandlet innen lovpålagt frist.

Det er ikke fastsatt absolutte frister i bystyrevedtak som får betydning for saksbehandlingstiden. Oslo kommune har som målsetting å ferdigbehandle byrådsaker, herunder serverings-, salgs-, og skjenkesaker innen fire måneder og at alle etatssaker behandles innen to måneder.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i etatsaker er under kommunens målsetting, men i saker som behandles av byrådet er saksbehandlingstiden i overkant av fire måneder. Se kommentarer til måltallstabellen.

II) Foreløpig svar

I bystyrets instruks av 27.02.2002, sak 43, er det fastsatt en frist på to uker for foreløpige svar. Bevillingsseksjonen sender rutinemessig foreløpig svar hvor søker blir informert om videre saksgang og forventet saksbehandlingstid. Dette gjelder også for klagesaker og ved søknad om fornyelse.

Bevillingsseksjonen har overholdt fristen på to uker for foreløpig svar, med unntak av noen saker i forbindelse med registrering av et stort antall søknader om fornyelse. Disse fikk imidlertid svar innen en måned. Etaten mottok i oktober i underkant av 1 000 søknader om fornyelse i tillegg til ordinære søknader i oktober.

III) Restanselister

Bevillingsseksjonen har restanselister for førsteinstans søknadsbehandling og benytter disse systematisk for oppfølging av enkeltsaker. Ved behov rapporteres det på restanser internt fra Næringsetaten til Byrådsavdeling med ansvar for næring.

3.13.2 Forvaltning av kunstverk i Oslo kommunes virksomheter

Næringsetaten har tre bilder eid av Kunstsamlingene.

- Beskrivelse OKK E-7239 - grafikk av Hans Normann Dahl "Rytter på hest". Er i Tollbugata 27, 4. etg. rom nr 412
- Beskrivelse OKK 7061, grafikk. Er i Tollbugata 27, 3. etg. rom 308B
- Beskrivelse OKK 3015, grafikk. Er i Tollbugata 27, 3. etg. i gangen utenfor rom 308A

Det har i 2007 ikke vært ervery, utlån, skader, tyveri eller kassasjon på bildene.

3.13.3 Tilgjengelighet for mennesker med funksjonshemming

Det er laget flyttbar kjørerampe til inngangspartiet i bygningen. Bygget har nye heiser med dører som åpnes automatisk og som er brede nok for en motorisert rullestol. Etaten har handiaptionlett i 3. etg. Innvendige dører i etatens lokaler er brede nok for en motorisert rullestol og har lave terskler, men de har ikke automatisk åpning. Det er altså mulig for en rullestolsbruker å komme inn i lokalene, men det krever assistanse i forbindelse med dører.

3.13.4 OXLO-Oslo Extra Large-for en romsligere by mot rasisme og fordommer

Næringsetaten legger vekt på at tjenestetilbudet også skal ta hensyn til minoriteters behov. Etaten to medarbeidere som kan urdu, punjabi og hindi, samt en som kan littauisk og russisk.

Som del av kontrollvirksomheten kan kontrollørene avdekke rasisme i forbindelse med kontroll på utestedene. Det legges også vekt på at kontrollørene må ha gode holdninger i kontakten med en kundegruppe som for en stor del består av personer med annen etnisk bakgrunn.

En del av etatens informasjonsmateriell er oversatt til engelsk. Også deler av etatens informasjon på Internett er oversatt til engelsk.

Prøveavleggelser skal imidlertid etter regelverket foregå på norsk.

3.13.5 Rekruttering av lærlinger

Næringsetaten har ikke hatt lærlinger i 2007.

3.13.6 Oppfølging av anmerkninger fra Helse- og sosialombudet

Det er ikke mottatt anmerkninger fra Helse- og sosialombudet.

3.13.7 Andre spørsmål fra byrådet/bystyret

Det er ikke mottatt andre spørsmål fra byrådet/bystyret.

4. SAMMENLIGNING AV REGNSKAP OG BUDSJETT

4.1 Driftsregnskap

Driftsregnskap for kap. 459 Næringssetaten

Kapittel 459 Næringssetaten	I	II	III	IV	V
Artsgruppe	Regnskap 2007	Dok 3/2007	Regulert budsjett 2007	Regnskap 2006	Avvik 2007 (III-I)
000-099 Lønn og sosiale utgifter	21.247.087,65	18.166.000,00	21.363.000,00	18.475.925,48	115.912,35
100-299 Kjøp av varer og tjenester	9.981.182,07	6.220.000,00	9.780.500,00	8.652.483,37	200.682,07
300-399 Kjøp av tjenester	121.820,84	0,00	0,00	0,00	121.820,84
400-499 Overføringsutgifter	4.341.174,60	2.180.000,00	2.925.000,00	2.461.998,77	1.416.174,60
500-599 Finansutg/-transaksjoner	39.140,04	0,00	0,00	0,00	39.140,04
Sum driftsutgifter	35.730.405,20	26.566.000,00	34.068.500,00	29.590.407,62	1.661.905,20
600-699 Salgsinntekter	17.961.370,54	14.812.000,00	17.585.000,00	17.375.406,54	376.370,54
700-799 Overføringsinntekter	3.769.470,40	483.000,00	2.235.500,00	1.974.095,56	1.533.970,40
800-899 Overføringsinntekter	2.956.751,35	932.000,00	2.925.000,00	1.553.500,00	31.751,35
900-999 Finansinnt/-transaksjoner	39.140,04	0,00	0,00	0,00	39.140,04
Sum driftsinntekter	24.726.732,33	16.227.000,00	22.745.500,00	20.903.002,10	1.981.232,33
Nettoresultat	11.003.672,87	10.339.000,00	11.323.000,00	8.687.405,52	319.327,13

Årsaksforklaring til avvik mellom regulert budsjett 2007 og regnskap 2007

Vesentlige avvik fremkommer som et resultat av økte utgifter/inntekter pga mva (400-499 og 700-799), på leie av lokaler, innredning og utbedring tilknyttet etableringen av kundetorg og leie av 5 etg. Videre skyldes det opptrykk av informasjonsmateriell og forprosjekt mht anskaffelse av nytt fagsystem og som følge av RUP-prosjekter.

Redegjørelse for budsjettreguleringer i løpet av 2007 (diff mellom Dok 3 og regulert budsjett)

10 Lønn og sosiale utgifter

Det er økt med totalt kr 3.197.000,- i 2007, vesentlig som følge av permisjoner med tilhørende vikarer samt for nye varige og midlertidige stillinger ved samtlige seksjoner. Justering er også gjennomført mht prosjektlederansvaret som er ivaretatt ved flere prosjekter innenfor RUP-programmet.

11 Kjøp av varer og tjenester

Det er økt med totalt kr 3.560.500,- blant annet pga prosjektlederrollen som er ivaretatt ved flere prosjekter innenfor RUP-programmet. Justeringen er blant annet også knyttet til økte utgifter tilknyttet utvidede lokaler (leie av 5. etg.), samt for etableringen av kundetorg, eksternt konsulentbistand i forbindelse med anskaffelse av nytt fagsystem, hjemmekontorløsninger og nytt dørlåssystem.

14 Overføringsutgifter

Budsjettet er økt med kr 1.090.000,- for overføringer til andre i forbindelse med utbetalingen av "støtte til spesialrådgivning" som er en del av RUP-programmet samt for utbetalingen av Etablererprisen 2007. I tillegg er det justert for forventet reduksjon mht tilbakebetaling av gebyr for tidligere år med kr 345.000,-.

16 Salgsinntekter

Budsjettet er økt med kr 2.600.000,- som følge økte gebyrinntekter utover opprinnelig budsjett. I tillegg er det justert med kr 173.000,- som følge av videreføringen av temakvelder i 2007.

17 Overføringsinntekter

Budsjettet er økt med kr 1.127.000,- pga refusjoner fra trygdeforvaltningen vedrørende sykefravær og svangerskapspermisjoner. I tillegg er det økt med kr 625.000,- for overføringen av midler til gjennomføring av RUP-prosjekter, Etablererdagen og Oslo Innovation Week.

18 Overføringsinntekter

Budsjettet er økt med kr 1.993.000,- for tilførslen av midler til gjennomføringen av RUP-prosjekter i 2007.

Årsaksforklaring til større avvik mellom regnskap 2007 og regnskap 2006

Avvik i brutto driftsutgifter:

Brutto driftsutgifter er økt, vesentlig som følge av økningen i antall årsverk, men også som følge av endringer i organisasjonen med dertil nye lønnplasseringer. Antall utførte kontroller av salgs- og skjenkebevillinger er også langt høyere i 2007 enn i 2006. Næringssetaten ved Servicekontoret for næringslivet har i 2007 vært prosjektleder i flere prosjekter innenfor RUP-programmet, noe som har medført økte utgifter i 2007 i forhold til 2006 med kr 1,425 mill. F.o.m. 15.01.2007 har Næringssetaten inngått ny leieavtale med økt leieareal og økte leieutgifter som inkluderer mva. Renhold, energiforbruk mv har økt som følge av dette. Det er benyttet konsulenter i forbindelse med it-utvikling.

Avvik i brutto driftsinntekter:

Mva inntekten er ca 890.000,- høyere i 2007 enn i 2006, jf kommentarer til avvik i brutto driftsutgifter i avsnittet over. Det er mottatt ca 442.000,- mer i refusjoner fra trygdeforvaltningen i tillegg til at det er mottatt finansiering til RUP-prosjekter, Etablererdagen og Oslo Innovation Week med totalt kr 1.580.000,- mer i 2007 enn i 2006. Påløpte krav utgiftsført ved årsslutt i 2006 hvor det ikke er mottatt faktura ved utgangen av 2007 er inntektsført med kr 287.000,-. For øvrig er det noe merinntekter på inntekter fra temakvelder, fremleie av lokaler og avregning av salgs- og skjenkegebyrer.

4.2 Investeringsregnskap

Det er ikke bokført utgifter eller inntekter i investeringsregnskapet i 2007.

Investeringsbudsjettet består for øvrig av et prosjekt; 10107100 Seralit jf pkt 4.3 Investeringsregnskap på prosjektnivå.

4.3 Investeringsregnskap på prosjektnivå

Investeringsprosjekter for kap. 459

I	II	III	IV	V	VI
Kapittel	Prosjekt	Type	Reg budsjett 2007	Regnskap 2007	Avvik (III-IV)
459	10107100	Kommunale gebyr- inntekter på kap 459	437.000,00	-	437.000,00
Sum			437.000,00	-	437.000,00

Investeringsregnskapet består av et prosjekt; 10107100 Seralit som opprinnelig er finansiert ved overføring av egne gebyrinntekter for salgs- og skjenkebevillinger fra drift til investering. Det er ikke forbrukt midler på prosjektet i 2007. I 2008 vil etaten gå til anskaffelse av nytt fagsystem over investeringsbudsjettet.

Pr 31.12.2006 var det uenighet knyttet til tidligere leveranser av IKT-løsninger og etaten hadde flere krav rettet mot seg. Leverandøren har frafalt samtlige krav i 2007.

4.4 Noter til regnskapet (de viktigste noteopplysningene)

Note 5 Vesentlige forpliktelser

Det er inngått ny leieavtale med Storebrand Livsforsikring ASA, jf byråds sak 1240/06 i møte 21.12.2006, med kontraktsutløp i 2017. Årlig leiebeløp eksklusiv fellesutgifter og merverdiavgift utgjør kr 2.029.000 tom 2012 og deretter kr 2.942.000 tom 2017.

Note 9 Særskilte øremerkede midler

Størrelsen på overførte særskilte øremerkede midler fra 2007 til 2008

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Note	Kap	Prosjekt	Statlige, private eller kommunale midler	Vedtatt	Reg budsjett	Regnskap	Avvik (IV-V)
9a	459	34590101	Stat, fylket, kommune	Administrativ	565.011,89	378.665,08	186.346,81
9b	459	34590102	Stat, fylket, kommune	Administrativ	579.182,99	582.849,18	3.666,19
9c	459	34590103	Stat	Administrativ	112.220,44	115.045,95	2.825,51
9d	459	34590105	Stat	Administrativ	16.772,67	16.363,74	408,93
9e	459	34590106	Stat, kommune	Administrativ	500.000,00	500.000,00	0,00
9f	459	34590107	Stat, fylket	Administrativ	500.000,00	500.000,00	0,00
					2.273.187,99	2.092.923,95	180.264,04

Øremerkede midler oppført i tabellen er ikke vedtatt på kap 459 Næringsetaten under bystyrets budsjettbehandling men i administrative saker i løpet av 2008.

Note 9a: Prosjektet er en del av Regionalt utviklingsprogram "Samarbeid om tilrettelegging av informasjon til nyetablerere". I 2007 er prosjektet finansiert med ubrukte overførte øremerkede midler fra 2006 med kr 215.011,89 og i tillegg er det mottatt midler i 2007 fra Innovasjon Norge med kr 150 000,-, fra Akershus fylkeskommune med kr 75 000,-, fra Fylkesmannen ved Landbruksavdelingen med kr 50 000,- og med kr 75 000,- fra Byrådsavdeling for næring og kultur, Oslo kommune. Midlene dekker tiltak som skal forbedre forutsetningene for næringsutvikling i Oslo-

regionen. Ubenyttede prosjektmidler ved årsslutt skal enten benyttes ved videreføring av prosjektet i 2008 eller tilbakeføres til bidragsyterne forholdsmessig i 2008.

Note 9b: Prosjektet er en del av Regionalt utviklingsprogram "Pangstart 2007". I 2007 er prosjektet finansiert med ubrukte overførte øremerkede midler fra 2006 med kr 79.182,99 og i tillegg er det mottatt midler i 2007 fra Innovasjon Norge med kr 250 000,-, fra Akershus fylkeskommune med kr 125 000,- og med kr 125 000,- fra Byrådsavdeling for næring og kultur, Oslo kommune. Midlene dekker tiltak som skal forbedre forutsetningen for næringsutvikling i Oslo-regionen. Prosjektfinansiering for videreføring våren 2008 inngår i kontrakt for 2007 og faktureres finansieringsaktørene i 2008.

Note 9c: Prosjektet ble i 2005 finansiert med midler fra Statens filmtilsyn, Kino & Film med kr 150 000,-. Midlene er benyttet til kontroll og aksjoner mv i forhold til omsetning av videogram i næring. Midlene er forbrukt i sin helhet i løpet av 2007.

Note 9d: Prosjektet ble i 2005 finansiert med midler opprinnelig bevilget til Rusmiddeletaten fra Sosial- og helsedirektoratet med videre overføring til Næringsetaten med kr 200 000,-. Midlene har dekket kjøp av kompetanse fra Næringsetaten til et interkommunalt samarbeid om skjenking til mindreårige. Prosjektet er avsluttet.

Note 9e: Prosjektet er den del av Regionalt utviklingsprogram "Spesialrådgivning til nyetablerere". Fra 2007 ivaretar Næringsetaten oppgaven med utbetaling av innvilgede tilskudd til spesialrådgivning til nyetablerere i Oslo og har dermed fått overført midler med kr 250 000 fra Innovasjon Norge og kr 250 000 fra Byrådsavdeling for næring og kultur, Oslo kommune til tiltaket. Ved utgangen av 2007 er samtlige midler innvilget tilskuddsmottakere og utgiften dermed påløpt med kr 500 000,-. Tilskudd som først går til utbetaling i 2008, men som er innvilget i 2007, er utgiftsført ved årsslutt mot konto 14780.

Note 9f: Prosjektet er den del av Regionalt utviklingsprogram "Spesialrådgivning til nyetablerere". Fra 2007 ivaretar Næringsetaten oppgaven med utbetaling av innvilgede tilskudd til spesialrådgivning til nyetablerere i Akershus og har dermed fått overført midler med kr 250 000 fra Innovasjon Norge og kr 250 000 fra Akershus fylkeskommune til tiltaket. Ved utgangen av 2007 er samtlige midler innvilget tilskuddsmottakere og utgiften dermed påløpt med kr 500 000,-. Tilskudd som først går til utbetaling i 2008, men som er innvilget i 2007, er utgiftsført ved årsslutt mot konto 14780.

Note 14 Annet

To bevillingshavere/selskaper stevnet Oslo kommune i 2007 og krevde erstatning etter at kommunen i 2004 og 2005 avsto deres søknader om serverings- og skjenkebevilling. Saksøker 1 krevde erstatning på kr 24.035.726,- med tillegg av renter og omkostninger og saksøker 2 krevde erstatning på kr 22.785.726,- med tillegg av renter og omkostninger. Oslo kommune ble frifunnet i begge sakene i 2007. Saksøkerne har anket dommene og sakene forventes behandlet i lagmannsretten i 2008.

Oslo kommune ble i 2007 stevnet med krav om erstatning som følge av avslag på søknad om utvidet åpnings- og skjenketid. Saken har vært behandlet av tingretten, men

dom er foreløpig ikke avsagt. Krav om erstatning vil bli avklart i en eventuell etterfølgende fullbyrdsdom.

I 2006 ble Oslo kommune stevnet på bakgrunn av at kommunen avslo søknad om skjenkebevilling i 2004. I tingrettens dom i 2007 ble kommunen kjent erstatningsansvarlig for økonomisk tap som følge av avslaget. Erstatningskravet ble ikke fastsatt. Oslo kommune har anket dommen til lagmannsretten. Saksøker har varslet erstatningskrav på kr 7.000.000. Saken er berammet i 2008.

5. UTKVITTERING AV BYSTYRETS MERKNADER

Det er ikke avgitt flertallsmerknader fra Bystyret eller aktuelle komiteer under behandlingen av Næringsetatens regnskap og årsberetning for 2006.

Det ble heller ikke gjort verbalvedtak eller avgitt flertallsmerknader ved bystyrets behandling av Næringsetatens budsjett 2007.

Næringsstaten, den 7. februar 2008

Anne Farseth
direktør

Vedlegg 1: Rapport om bevillingspolitikken/alkoholforbruk

RAPPORT OM BEVILLINGSPOLITIKKEN I 2007 OG UTVIKLINGEN I ALKOHOLFORBRUKET I OSLO

Ved bystyrets behandling av sak 942, ”bevillings- og kontrollsystemet etter alkohol- og hotelloven”, den 24.11.1993, ble det vedtatt at byrådet skal gi årlige tilbakemeldinger til bystyret om følgende forhold:

- Utviklingen av alkoholforbruket
- Gjennomføringen og oppfølgingen av alle kontroller med skjenkesteder og forretninger som selger alkoholholdig drikk med inntil 4,7 volumprosent alkohol
- Gjennomgang av byrådets vedtak i bevillingssaker
- Hvor lang saksbehandlingstiden har vært i de enkelte skjenkesaker

Ved bystyrets behandling av sak 83, byrådssak 2/02, ble det vedtatt at Næringssetaten skal utarbeide den årlige orienteringen om bevillingspolitikken og alkoholforbruket i forbindelse med årsberetning. Næringssetaten redegjør for faktaopplysninger i ovennevnte forhold med tillegg av vedtak fattet av etaten på delegert myndighet, jfr. byrådssak 22/03.

Den følgende fremstilling vil for omsetning av vareliter basere seg på tall fra 2006. Den øvrige fremstillingen baseres på tall for 2007. Utviklingen av alkoholforbruket baserer seg på Næringsetatens tall og tall innhentet fra AS Vinmonopolet. For landsomfattende oversikter vises det til rapporter fra Statens Institutt for alkohol- og narkotika (SIRUS) www.sirus.no.

Sammendrag

Alkoholforbruket i Oslo kommune har hatt en økning, men kan fortsatt betegnes som stabilt.

Det var ved utgangen av 2007 totalt 1 068 skjenkebevillinger i Oslo. Antallet salgsbevillinger for alkoholholdig drikk med inntil 4,7 % volumprosent alkohol var i samme periode 361.

Kontrollvirksomheten for 2007 viser at det har vært gjennomført 5 256 skjenkekontroller og 1 497 salgskontroller. 53 salgs- og skjenkebevillinger er inndratt, i hovedsak for en tidsbegrenset periode.

UTVIKLING AV ALKOHOLFORBRUKET

For fastsettelse av bevillingsgebyr mottar Næringssetaten årlige oppgaver fra bevillingshavere over omsatt mengde alkoholholdig drikk. Tallene tyder på at det totalt har vært en økning i omsetningen fra 2005 til 2006 når det gjelder skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2, og en reduksjon av skjenking i gruppe 3. Videre har det vært en liten økning når det gjelder salg av alkoholholdig drikk fra butikk.

Oversikt over det totale antall omsatte vareliter av alkoholholdig drikk i henholdsvis gruppe 1, gruppe 2 og gruppe 3 i 2005 og 2006 (omsetningstall i tusen liter):

Utskjent mengde:	2005	2006
Gruppe1 (øl):	16.276	16.828
Gruppe 2 (vin):	1.802	2.156
Gruppe 3 (brennevin):	421	351
Salg fra butikk (gruppe 1):	21.464	22.621

Utviklingen av alkoholomsetningen fra 2005 til 2006 viser at skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2 har økt med henholdsvis 3,4 % og 19,6 %. Skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 3 har gått ned med 16,6 %.

Fra og med rapportering av virkelig omsetning for 2006 inkluderer gruppe 2 all drikk med mer enn 4,7 % og mindre enn 22 % alkohol. Under denne gruppen faller mange varianter av såkalt "rusbrus" som før 01.01.2006 ble rapportert som brennevin. Dette er en forklaring på at skjenking av gruppe 2 har økt såpass mye, mens gruppe 3 har gått ned.

Utviklingen av omsetningen viser videre at salg av alkoholholdig drikk i gruppe 1 fra butikk har økt med 5,4 %. Salget inkluderer både salg av øl og annen alkoholholdig drikk med inntil 4,7 volumprosent alkohol.

Omsetningstall for Vinmonopolets forretninger i Oslo (i tusen liter):

Solgt mengde	2005	2006	2007
Gruppe 1 (øl)	128	127	128
Gruppe 2 (vin)	10387	10655	10876
Gruppe 3 (brennevin)	1439	1446	1481

Vinmonopolets tall viser at det i 2007 er en økning i omsetningen på 2,1 % totalt i Oslo. Til sammenlikning var det for 2006 en økning på 2,3 % totalt. Dette viser at omsetningen har steget noe de siste årene, men at den fortsatt er stabil. Konsumnivået i Oslo ligger nært opp til dansk nivå.

Oslo har ligget på topp i omsetning på landsbasis i de siste årene. Salgsøkningen i 2007 kan forklares med nytt utsalg på Grønland Basar samt at netthandelen har økt i 2007 og at omsetningen fra Rommen bestillingsutvalg, netthandel til hele landet, blir loggført på Oslo. Videre kan salgsøkningen forklares med at innbyggertallet i Oslo har økt de siste årene, fra ca 510 000 i 2001 til ca 550 000 i 2007. Vinmonopolet forventer en økning i omsetningen på mellom 0,5 % - 2,0 % i 2008. Bakgrunnen er at det antagelig vil åpnes ett nytt vinmonopol i Oslo i 2008 og erfaringsmessig gir dette noe økt omsetning totalt sett.

På landsbasis har vinmonopolet en økning på 3,4 % i 2007 målt mot 2006. Alkoholholdig drikk i gruppe 2 er den største kategorien og utgjorde 81 % av salget.

Vinmonopolets økning må også sees i sammenheng med totalkonsumet, både registrert og uregistrert. I rapporten "Rusmiddelsituasjonen i Norge" for 2006 fremkommer det at Vinmonopolet har tatt betydelige markedsandeler fra det uregistrerte markedet. Det uregistrerte marked er tax-free handel, grensehandel, legal og illegal hjemmeproduksjon og smugling. I Norge antas det uregistrerte forbruket å være relativt stort, anslagsvis 25-30 % av totalforbruket.

Kommentarer til utvikling og omsetning

Når det gjelder generelle utviklingstrekk vises det til rapporten "Rusmidler i Norge 2007", utarbeidet av SIRUS. Der presenteres statistiske oppgaver om alkohol og narkotika. Rapporten inneholder oppdaterte tabeller om forbruk, tilgjengelighet, økonomi, skadevirkninger, ungdom og rusmidler og kriminalitet knyttet til alkohol- og narkotikabruk.

Av rapporten for 2007 fremgår det at ungdom i Oslo i gjennomsnitt var mellom 14 og 15 år første gang de smakte alkohol. Debutalderen er tilsvarende for resten av landet og har vært stabil siden begynnelsen av 1990-tallet.

Når det gjelder alkoholforbruket blant ungdom, aldersgruppa 15-20 år, viser tall fra SIRUS at det har vært en økning fra omkring tre liter ren alkohol fram til slutten av 1990-tallet til omkring fem liter i de senere år. Alkoholforbruket blant voksne har også økt i samme periode. Det er ingen vesentlige forskjeller i alkoholforbruket for unge på landsbasis og unge i Oslo. Gutter drakk tidligere nær dobbelt så mye som jenter. Dette har endret seg det siste tiåret. Jenters forbruk er i ferd med å nærme seg guttenes nivå.

Til tross for økt gjennomsnittlig konsum blant ungdom, er det totale antall ungdommer som har drukket alkohol i Norge lavere nå enn for 20 år siden, og tallet er lavere for Oslo enn landet for øvrig. Reduksjonen er større blant gutter enn blant jenter og gjelder kun de under 19 år.

BEVILLINGSPOLITIKKEN

I 2007 innførte Oslo kommune vertskapsbeviset. Vertskapsbeviset er en frivillig ordning for serveringssteder med og uten skjenkebevilling. Formålet er å synliggjøre de serveringsstedene som har forpliktet seg til å drive etter gjeldende lover og regler. Hvis vilkårene for beviset ikke lenger er oppfylt må beviset fjernes fra serveringsstedet. Næringsetaten har mottatt 261 søknader og utstedt 239 bevis i 2007.

Den 20.12.2007 i byrådssak 1196/07 vedtok byrådet å utvide grensene for indre sentrum. Vedtaket innebærer at serverings- og skjenkesteder i de aktuelle gatene/områdene har fått utvidet sin åpnings- og/eller skjenketid ute til kl. 0330/0300 på gitte vilkår.

Avslag på bevillingssøknader

Totalt antall avslagssaker i 2007 var 40, herunder 20 saker om utvidet åpnings- og skjenketid avgjort av byrådet. Byrådet ga avslag på fem søknader om salgs- og

skjenkebevilling. Næringssetaten av slo i tråd med delegasjon 14 søknader om salgs- og skjenkebevilling.

Begrunnelsene for avslag på søknad om salgs- og skjenkebevilling var i hovedsak manglende dokumentasjon, dernest at vandelskravet ikke var oppfylt. Bystyret av slo en søknad om skjenkebevilling på bakgrunn av alkoholpolitiske hensyn i § 1-7a, fordi stedet ikke ble ansett som et ordinært serverings- og skjenkested. Ett sted fikk avslag på grunn av at vandelskravet ikke var oppfylt etter § 1-7b og § 1-7a og ett sted fikk avslag på grunn av vandel etter § 1-7b og ordensmessige forhold etter § 1-7a. Videre fikk ett sted avslag på salgsbevilling fordi stedet ikke oppfylte kommunens alkoholpolitiske retningslinjer med hensyn til hvem som kan tildeles salgsbevilling, og ett sted fikk avslag fordi det ble vurdert som gatekjøkken.

Søknader om utvidet åpnings- og skjenketid ble i hovedsak avslått på grunn av at stedet lå i et boligområde. Videre var to avslag begrunnet med at stedet lå utenfor indre sentrum, seks avslag begrunnet i at uteserveringen lå i en bakgård med boliger og i to saker ble det vurdert at det ikke forelå særlige grunner for utvidet tid.

Klagesaker

Oslo kommunes enkeltvedtak etter alkoholloven kan påklages til Fylkesmannen i Oslo og Akershus som rett klageinstans.

Næringssetaten mottok til sammen 20 klager på vedtak i 2007, hvor av seks ved søknad om ordinær bevilling, en ved søknad om bevilling for en enkelt anledning og 13 klager på bakgrunn av inndragning og bortfall av bevilling.

Av syv klager på søknad om bevilling er to trukket, tre saker er oversendt Fylkesmannen, og av dem er en klage avgjort og avvist. Fylkesmannen har i 2007 avgjort to saker sendt i 2005 og fem saker sendt i 2006. Kommunen fikk medhold av Fylkesmannen i fem av disse sakene og i to saker ble vedtaket opphevet slik at kommunen må behandle saken på ny. En klage gjelder avslag på søknad om redusert gebyr ved søknad om skjenkebevilling for en enkelt anledning for åpent arrangement. Denne saken er ikke oversendt Fylkesmannen.

Etaten mottok 13 klager på vedtak om inndragning og bortfall. Av disse er ti saker sendt videre til Fylkesmannen for behandling, to av sakene ble omgjort av byrådet. En sak ble opphevet og sendt tilbake til Næringssetaten for ny behandling. Fylkesmannen har foreløpig ikke truffet avgjørelse i noen av sakene som er oversendt i løpet av 2007.

Rettsaker

I 2007 ble det begjært midlertidig forføyning på grunn av vedtak om inndragning av skjenkebevilling i to saker og på grunn av bortfall av skjenkebevilling i en sak. Bevillingshaver fikk ikke medhold i noen av sakene. En av inndragningssakene ble påkjært til lagmannsretten, men bevillingshaver fikk ikke medhold.

Kommunen ble saksøkt i to saker i 2007 med krav om erstatning på bakgrunn av inndratt skjenkebevilling. Den ene saken er behandlet av tingretten. Bevillingshaver fikk ikke medhold. Saken er anket og skal behandles i lagmannsretten i februar 2008.

Den andre saken er ikke berammet, men vil antagelig bli behandlet av tingretten i løpet av 2008.

Oslo kommune ble saksøkt av to selskaper i 2007 med krav om erstatning etter at kommunen i 2004 og 2005 avsto søknad om serverings- og skjenkebevilling. Bakgrunnen for avslagene var manglende vandel. Det ble fremmet krav om erstatning på kr 24.035.726 og på kr 22.785.726, begge med tillegg av renter og omkostninger. Oslo kommune ble av tingretten frifunnet i begge sakene. Saksøkerne har anket dommene og sakene er ventet behandlet i lagmannsretten i 2008.

Avslag på søknad om utvidet åpnings- og skjenketid var bakgrunnen for at Oslo kommune ble saksøkt med krav om erstatning i en sak i 2007. Saken var til behandling i tingretten i desember 2007, men dom er ikke avsagt. Erstatningskravets størrelse avgjøres i en eventuell etterfølgende fullbyrdelsesdom.

Oslo kommune ble i 2005 saksøkt på bakgrunn av avslag på søknad om skjenkebevilling i 2004. Bakgrunnen for avslaget var at vandelskravet ikke var oppfylt. I tingrettens dom i 2007 ble kommunen kjent erstatningsansvarlig for det tap som saksøker ble påført som følge av kommunens vedtak. Dommen er anket til lagmannsretten av Oslo kommune og saken forventes behandlet i 2008. Saksøker har varslet et erstatningskrav på kr 7.000.000.

GJENNOMFØRING OG OPPFØLGING AV KONTROLLER MED SKJENKESTEDER, OG SALGSSTEDER FOR ALKOHOLHOLDIG DRIKK MED INNTIL 4,7 VOLUMPROSENT ALKOHOL

Næringsetaten har ansvar for utøvelse av lovbestemt kontroll av bevillingspliktige salgs- og skjenkesteder i Oslo kommune. Til å gjennomføre den praktiske kontrollen bruker etaten 62 timelønnede kontrollører rekruttert fra politihøyskolen.

I 2007 gjennomførte etaten 5 256 kontroller av skjenkesteder og 1 497 kontroller av butikker med salgsbevilling.

I tråd med Alkoholkontrollutvalgets status og strategirapport (Alkoholkontrollutvalgssak 64/05) for kontrollvirksomheten i Oslo kommune er etatens kontrollarbeid i stor grad rettet mot steder hvor det erfaringsmessig er problemer knyttet til skjenking og salg av alkohol, og skjenkesteder/butikker der det skjenkes/selges alkohol til personer under 18 år.

I samsvar med bystyrets ønske og pålegg, jf. byrådssak 313/01 rettes i tillegg kontrollene i størst mulig grad mot steder med yngre publikum, lange åpningstider og med hovedinntekt fra skjenking. Dette er også i tråd med status- og strategirapporten for kontrollvirksomhet i Oslo. Ved gjennomføringen av kontrollene har Næringsetaten tatt hensyn til at en rekke steder i Oslo kun har åpent deler av året. Dette gjelder eksempelvis stuer i marka, rene sommerbevertingssteder, eldre senter og lignende. Erfaringer så langt tilsier at det ikke er behov for mange kontroller på disse stedene.

Fokusområder for den stedlige kontrollen i 2007

I 2007 fortsatte Næringssetaten samarbeidet med politiet med fokus på problemområder i sentrum, særlig nedre del av Pilestredet og Christian IV`s gate som har utviklet seg til å bli områder hvor det erfaringsmessig oppstår problemer knyttet til skjenking av alkohol. Det er avdekket overtredelser og gjennomført sanksjoner mot steder i disse områdene.

Osloprosjektet (Foreldrefokusert forebyggende prosjekt)

Næringssetaten har siden januar 2003 utarbeidet, igangsatt og ledet „Osloprosjektet” som er rettet mot salg og skjenking av alkohol til mindreårige. Prosjektet skal primært sørge for målrettede kontroller av butikker og skjenkesteder for å avdekke salg og skjenking av alkohol til personer under 18 år.

I forbindelse med Osloprosjektet har Næringssetaten i 2007 også gjennomført et samarbeidsprosjekt med Oslo Sporveier, politiet og Alkokutt (skiftet navn til Av-og-til). Prosjektet distribuerte plakater med informasjon om straffeansvar ved salg og skjenking av alkohol til mindreårige samt informasjon om Næringsetatens tipsmail, på to trikkelinjer i sentrum i en uke.

Det er også etablert og avtalefestet et tverretatlig samarbeid, ved ansvarlig ledelse i samarbeidsorganene som er Næringssetaten, Alkokutt, forebyggende avdelinger ved Oslo politikammer, Rusmiddeletaten i Oslo, foreldreutvalgene (FAU) ved skolene, Salto (Samarbeid om Lokale kriminalitetsforbyggende tiltak), og Utdanningsetaten i Oslo. Samarbeidet er forkortet SAMFOR som står for samarbeidsforum for foreldrefokusert forebygging i Oslo. SAMFOR har utformet en liste over tiltak som bør gjennomføres i forbindelse med skoleball på ungdomstrinnet. Listen har som formål å sikre rusfrie arrangement og er sendt til 49 ungdomsskoler i Oslo kommune.

Etaten har sammen med forbyggende avdeling ved Oslo politikammer, gjennomført en rekke aksjoner rettet mot dagligvarebutikker med salgsbevilling i 2007.

Inndragning

Ved byrådets vedtak, byrådets sak 60/2005, ble etatssjefen i Næringssetaten gitt fullmakt til å treffe vedtak om midlertidig inndragning av salgs- og skjenkebevilling inntil fire uker, med unntak av de sakene som volder tvil eller er av prinsipiell betydning. Det ble i tillegg gitt fullmakt i saker om inndragning grunnet manglende innlevering av omsetningsoppgave og betaling av bevillingsgebyr. Det er en forutsetning for fullmakten at Alkoholkontrollutvalget slutter seg til etatens innstilling om midlertidig inndragning, og inndragningens lengde.

I 2007 ble det inndratt totalt 53 bevillinger, hvorav 36 skjenkebevillinger og 17 salgsbevillinger. Grunnlaget for sanksjonene fordeler seg som følger:

Åtte skjenkebevillinger og en salgsbevilling ble inndratt for minimum seks uker/resten av bevillingsperioden på grunnlag av manglende innsending av omsetningsoppgave og innbetaling av bevillingsgebyr.

Seks skjenkebevillinger ble inndratt ut perioden fordi bevillingshaver eller andre sentrale personer ikke lenger oppfylte kravet om uklanderligandel. To skjenkebevillinger ble inndratt midlertidig på samme grunnlag.

14 skjenkebevillinger og 16 salgsbevillinger ble inndratt på grunnlag av skjenking og salg til mindreårige personer. I flere av sakene med skjenking til mindreårige ble det også avdekket skjenking til åpenbart påvirket person/åpenbart påvirket person i lokalet.

Tre skjenkebevillinger ble inndratt på grunnlag av skjenking til åpenbart påvirket person/åpenbart påvirket person i lokalet.

To bevilling ble inndratt på grunnlag av omsetning av narkotika. En bevilling ble inndratt på grunnlag av hindring av kontroll.

Utvikling i antallet inndragninger og suspensjon/tilbakekall av serverings-, salgs- og skjenkebevillinger:

År	Skjenkebev.	Salgsbev.	Serveringsbev.	Totalt
2003	30	6	11	47
2004	45	14	3	62
2005	23	12	0	35
2006	27	12	0	39
2007	36	17	0	53

Etaten har i 2007 innstilt på inndragning av bevilling i til sammen 15 saker på grunn av at vandelskravet ikke var oppfylt. Åtte av disse sakene førte til inndragning som vist ovenfor. De resterende syv sakene er behandlet av Alkoholkontrollutvalget og oversendt byrådet for avgjørelse.

Oversikt over inndragningstid for skjenkebevillinger som har sitt grunnlag i overskjenking og vandelsforhold:

År	1 uke	2 uker	3 uker	4 uker	5 uker	6 uker	7 uker	Ut perioden
2003	3	3	2	5			1	6
2004	5	3	6	2		1		15
2005	11	10	1					4
2006	8	8	2	1				4
2007	9	16	3	8				6

Forebyggende virksomhet/rådgivning- informasjonstiltak

Næringsetaten ga i 2007, som en del av sin rådgivende og forebyggende virksomhet, utvidet veiledning innen skjenkeproblematikk til ni skjenke- og salgssteder som ønsket dette.

GJENNOMGANG AV BYRÅDETS VEDTAK I BEVILLINGSSAKER

Antall skjenkebevillinger i Oslo pr 31.12.2007 var 1 068, mens antall salgsbevillinger for alkoholholdig drikk med inntil 4,7 % volumprosent alkohol var 361. I tillegg kommer 24 salgsbevillinger til vinmonopol.

Utvikling i antall salgsbevillinger for alkoholholdig drikk med inntil 4,7 % volumprosent alkohol:

31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007
345	357	361

Utviklingen viser at antall salgsbevillinger har økt noe i 2007. Tall hentet fra SIRUS viser at det på landsbasis er 4 281 salgssteder, fordelt på samtlige kommuner i 2006. Tas de 211 vinmonopolutsalgene med er det til sammen 4 492 utsalgssteder. Når det gjelder antall vinmonopol har det på landsbasis vært en jevn økning fra 1980, fra 87 utsalgssteder til 211 utsalgssteder i 2006.

Det fremgår av rapporten "Kommunenes forvaltning av alkoholoven 2007", utarbeidet av SIRUS, at Norge hadde totalt 7 267 skjenkesteder i 2006, hvilket var en økning på 143 skjenkesteder fra 2005. Totalt var det i 2006 ingen kommuner i Norge som ikke har skjenkesteder. Det foreligger ikke tall for 2007.

Utvikling i antall skjenkebevillinger i Oslo:

Kategori	2004	2005	2006	2007
Skjenkesteder:	795	860	940	936
Skip	7	7	5	5
Fjordcruiseskip	62	68	69	67
Eldresentra, sykehotell og alders- og sykehjem	22	19	15	16
Skjenkesteder for deltakere i sluttet selskap:				
Skjenkesteder for deltakere i sluttet selskap	40	37	34	36
Eldresentra	8	8	8	8
Sum	992	999	1071	1068

Tallene viser at antall skjenkebevillinger har økt med ca 7 % fra 2004 til 2007.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstiden ved søknad om salgs- og skjenkebevilling i Oslo:

Type	2006	2007
Søknader om nyetablering - byrådssaker	5,5	4,6
Søknader om eierskifte - byrådssaker	5,7	6,5
Søknader behandlet i Næringsetaten på delegert myndighet - etatssaker	1,7	1,3
Søknader om skjenkebevillinger for en enkelt anledning - etatssaker	1 uke	1 uke
Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger	9 uker	10 uker
Inndragning p.g.a. manglende betaling av gebyr	9 uker	9 uker

Oversikten viser at saksbehandlingstiden for søknader om nyetablering - byrådssaker er redusert med nesten en måned, og eierskifte - byrådssaker har økt med 0,8 måned fra 2006 til 2007.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for søknader behandlet i etaten på delegert myndighet er redusert med 0,5 måned fra 2006 til 2007.

Byråden har i vedtak av 26.06.2006, og 19.02.2007 delegert vedtakskompetanse til Næringsetatens etatssjef. Delegasjon innebærer at de fleste saker nå behandles i Næringsetaten, med unntak av søknad om utvidet åpnings- og skjenketid hvor dette ikke tidligere er gitt og saker av prinsipiell karakter. I saker hvor bydelen går i mot søknaden og i saker hvor etaten anbefaler avslag på søknad om salgs- eller skjenkebevilling er etatssjefens myndighet betinget av at Rådgivende utvalg kan slutte seg enstemmig til etatssjefens innstilling. De få gjenværende byrådssakene, nyetableringer og eierskifter, har et høyere gjennomsnitt på saksbehandlingstiden, både på grunn av at dette er kompliserte saker med vandelsforhold som kan medføre avslag og at saksgangen i disse sakene er meget tidkrevende. I tillegg til tidsbruk bl.a. knyttet til sakens faktum og høringsuttalelser, skal byrådssaker behandles i Rådgivende utvalg i restaurant- og bevillingssaker og legges ut for offentlig ettersyn før det kan fattes vedtak. Byrådet behandlet én søknad om eierskifte med et komplekst faktum og vanskelige vurderinger, noe som gjenspeiles i saksbehandlingstiden.

Saksbehandlingstiden ved inndragning på bakgrunn av manglende betaling av gebyr er den samme som i 2006, mens den for inndragning på grunnlag av overtredelser av alkoholloven har hatt en økning fra ni til ti uker. En inndragningssak med spesielt lang saksbehandlingstid trakk opp gjennomsnittet.

Ved inndragning av salgs- og skjenkebevilling inkluderer saksbehandlingstiden tidsbruk bl.a. knyttet til sakens faktum i tillegg til behandling i Alkoholkontrollutvalget, og byrådet i prinsipielle og tidkrevende saker. Næringsetaten har videre praksis for å gi utsatt svarfrist på forhåndsvarsel. Dette for å få saken så godt opplyst som mulig men fører i en del saker til at saksbehandlingstiden blir noe lenger.